

L'Arxiu Municipal de Castelló d'Empúries restaura documentació dels segles XVIII i XIX i un pergamí del XIV.

[Home](#) L'Arxiu Municipal de Castelló d'Empúries restaura documentació dels segles XVIII i XIX i un pergamí del XIV.

15/05/2019

[Arxiu](#)

El taller de conservació i restauració *Grafia* de Núria Vila Lafita d'Alcarràs (Lleida) ha estat l'empresa encarregada per dur a terme la campanya de restauració dels documents.

Per tal de vetllar per la conservació del patrimoni documental del municipi, l'Arxiu Municipal ha encarregat la neteja i la restauració d'un conjunt de documents històrics dipositats en aquest arxiu. Es tracta de dos capbreus, un pergamí, i la desinfecció i neteja d'un conjunt de catorze Processos de la Cúria del Batlle.

Un dels capbreus correspon a la Comanda del Temple de Castelló d'Empúries elaborat entre 1797 i 1803 a la notaria de Castelló. En el manual es relacionen les propietats i els béns que posseïa l'orde del Temple. Aquest era un orde religiós-militar establert a la vila comtal en el segle XII. La Comanda de Temple de Castelló, la història de la qual va ser àmpliament investigada pel medievalista castelloní Miquel Pujol Canelles, comptava amb moltes possessions – terres, masos, forns i molins- en una extensa àrea que abraçava quaranta parròquies i llocs, com ara Besalú, Vilanant, Figueres, Cistella, Ordis, Peralada, Vilamalla i Fortià, entre altres. A Castelló tenia cortals, cases, closes i terres. En el moment de la redacció del capbreu, els templers de Castelló ja es trobaven en decadència. Tot i això, la casa de la Comanda s'havia reedificat durant el segle XVIII. Amb tot, a principi del segle XIX i després de la redacció del manual, va patir els efectes de la Guerra del Francès (1808-1814) i mai es va recuperar.

L'altre capbreu correspon a les possessions del Cambrer del monestir de Sant Pere de Rodes, escrit pel notari castelloní Esteve Camps entre 1802 i 1803. Es tracta d'un llibre de 67 folis on es relacionen les propietats d'aquest cenobi alt empordanès en el terme de Castelló, Torroella de Fluvià i Sant Martí de Canyà.

Els dos capbreus van ser ingressats a l'Arxiu municipal l'any 2010 gràcies a la donació feta per la família Mayor Fina. En els dos casos, els manuals presentaven pèrdues de suport per acció dels fongs però també dels insectes i algunes pàgines estaven erosionades per l'òxid de les tintes metal·lo àcides. En ambdós llibres s'ha fet una neteja en sec, s'han fet banys per aturar l'òxid de les tintes i s'ha reforçat el full amb paper japó. També s'han reintegrat les pèrdues amb polpa de paper i finalment s'ha reconstruït el cosit original. Actualment, es troben instal·lats en caps de conservació rígides, elaborades amb cartó lliure d'àcids i de lignina.

Pel que fa al pergami, està datat el 1408 i és una procura atorgada per Berenguer Gener. Aquest document es trobava molt malmès per l'acció de la humitat i dels rosegadors. Per tal de recuperar el seu estat original s'ha rehidratat, netejat, aplanat, s'han consolidat les parts deteriorades i s'ha confeccionat una funda de protecció a mida amb materials de conservació. Actualment es pot consultar sense necessitat de treure de la funda protectora.

Finalment, s'han netejat i desinfectat de fongs catorze plec de processos de la Cort del Batlle -el batlle era un càrrec escollit pel comte d'Empúries a partir d'una terna-. La cronologia dels documents va del 1815 al 1820 i sumen un total de 364 folis. Es tracta dels darrers documents produïts per una batllia del comtat abans de les reformes liberals del segle XIX, quan les funcions d'aquest oficial del comte van desaparèixer. Hi podem trobar informació de diferents parròquies a part de Castelló d'Empúries, Figueres, Torroella de Montgrí, Sant Pere Pescador i Sant Miquel de Fluvià. El taller de restauració ha netejat i consolidat els documents i els ha protegit amb camises de paper barrera.

Les tasques de restauració han durat uns quatre mesos. Els resultats dels treballs han estat molt satisfactoris i es preveu fer més campanyes de restauració en el futur. La nostra voluntat és posar en valor el patrimoni documental de la vila, vetllar per una bona conservació dels documents i facilitar la consulta a tots els ciutadans.

